

לשמוע קול תורה – פסוק השבוע

פרשת בלק

נושם גאווה

שליחי בלק באים לבלעם ומבקשים ממנו להתלוות אליהם כדי לקלל את ישראל. בלעם מבקש רשות מה' ונענה בשלילה, ובמענהו לשליחי בלק הוא איננו מצליח להסתיר את גודל גאוותו:

"וַיִּקְרָא בַלְעָם בְּפִקְרָא וַיֹּאמֶר אֶל שְׂרֵי בְלַק לְכוּ אֵל אֲרֻצְכֶם כִּי מֵאֵן ה' לַתִּיתִי לְהִלָּךְ עִמָּכֶם" (במדבר כב, יג).

במילים אחרות, בלעם אומר לשרי בלק כי סירובו של ה' איננו נובע מהיות ישראל עם קדוש וברוך, אלא משום שהם, השרים, אינם שליחים ראויים.

השרים מבינים את המסר:

"וַיִּקְרְאוּ שְׂרֵי מוֹאָב וַיָּבֹאוּ אֶל בְּלַק וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בַּלְעָם הִלָּךְ עִמָּנוּ" (שם פס' יד).

עימנו הוא מאן להלוך, כי אנחנו איננו מספיק חשובים. בלק מבין מייד כי בלעם יסכים להגיע רק בתנאי שיקבל את הכבוד הראוי לו לטעמו, ועל כן

"וַיִּסְּף עוֹד בְּלַק שְׁלַח שְׂרִים רַבִּים וְנִכְבְּדִים מֵאֵלֶּה" (שם פס' טו).

בלעם הוא נביא, אבל מידותיו מקולקלות. הכוח המניע אותו הוא רצונו לקבל כבוד מסביבתו, ותכונה זו תוביל אותו מאיגרא רמה לבירא עמיקתא.

בלעם איננו מבין כלל שכל הכבוד המוצע לו אינו אלא כבוד מדומה, וששליחי בלק אינם מעריכים אותו כהוא-זה אלא רק מעמידים פנים כדי לקבל את מבוקשם. זה גורלו של כל אדם יהיר – מסביבו רוחשים חנפנים ושקרנים, אך ברגע שייכשל ולא יספק את הסחורה המבוקשת הוא יישכח ככלי אין חפץ בו.

וכך היה בדיוק גורלו של בלעם: "וַעֲתָה בָּרַח לְךָ אֶל מְקוֹמְךָ אֲמַרְתִּי כִּבְדֶּךָ וְהִנֵּה מְנַעַךְ ה' מִכָּבוֹד" (שם כד, יא).

היפוכו של בלעם הוא משה רבנו. משה רבנו הקטין את עצמו וברח מכבוד ומשררה, ועד היום אנו לומדים את תורתו: "זְכְּרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדִּי" (מלאכי ג, כב). זו היא גם דרכם של כל רבני ישראל שזכיתי להכיר – דלתם פתוחה לכול ואין מסביבם שום גינוני מלכות. כל אישיותם אומרת שליחות של עבדי ה' הממלאים את ייעודם לעזור ולסייע לאחיהם, ושאיפתם הגדולה היא שכולם יכירו את מלכותו של ה' – שהוא ורק הוא מלך הכבוד.